

TKY:n kirjelmä KY:n edustajiston jäsenille 29.10.2008

TEKNILLISEN KORKEAKOULUN YLIOPPILASKUNTA
TEKNISKA HÖGSKOLANS STUDENTKÅR
THE STUDENT UNION OF HELSINKI UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Arvon Helsingin Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan edustajiston jäsenet,

Pyrin tässä kirjelmässä KY:n hallituksen puheenjohtajan Katariina Kycklingin pyynnöstä tarkentamaan omaisuuskeskusteluihin liittyviä kysymyksiä. Kiitos Katariinalle tästä mahdollisuudesta.

Otaniemessä 29.10.2008

Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunta

Christian Peltonen
Hallituksen puheenjohtaja

Katariina Nyman
Hallituksen jäsen

Ylioppilaskuntien yhdistymiseen liittyen

TKY pitää erittäin tärkeänä, että yliopistoyhteisö on monipuolinen ja että kaikilla aloilla on mahdollisuudet kehittyä uudessa yliopistossa. Vahva yhteisö koostuu siitä, että kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus identifioitua luontaiseen ryhmään ja osallistua itselleen mielekkääseen toimintaan. Kulttuurien tavoitehakuinen yhdistämien ei ole hyvä vaihtoehto, kuten ei myöskään suuren teknillisen yliopiston rakentaminen. Kaikille kulttuureille ja opiskelualoille tulee antaa mahdollisuus kehittyä omilla ehdoillaan. Tärkeää on kuitenkin tiedostaa, että yliopistojen rakenteet muuttuvat ja uusia opiskelusuuntauksia ilmaantuu jatkuvasti.

Yhtä tärkeää on tiedostaa, että kylteriyhdistyksellä on keskeinen rooli kylterikulttuurin jatkamisessa. Täten kaikkien toimijoiden yhteinen tavoite kylteriyhdistyksen toiminnan edellytysten turvaamisesta uudessa yliopistossa on tärkeää. Yhteisen sovintomallin lähtökohdaksi tulisi ottaa, että jäsenten palvelutaso ei laske yhdistymisen seurauksena.

Esillä ollut sovintoluonnos

Alkusyösyn keskustelujen tuloksena saatiin luonnos sopimuksesta, jota ei juridisista syistä ollut edellytyksiä hyväksyä. Sopimusta ei tästä syystä myöskään valmisteltu loppuun asti. Tehdyn sopimusluonnoksen ongelmana on KY:n aikomus säätiöidä merkittävä osuus omaisuudestaan. TKY ei hyväksy säätiöintiä, eikä asiantuntijoiden juridisen näkemyksen perusteella voi siten allekirjoittaa ratkaisuja tai sopimuksia, jolla edesautetaan merkittävän omaisuuden siirtämistä ylioppilaskunnan ulkopuolelle siihen liittyvistä laillisuusriskeistä johtuen.

Mahdollisia tapoja sopia

Nykyisten ylioppilaskuntien on mahdollista tehdä Aalto-yliopiston ylioppilaskuntaa pitävästi sitovia sitoumuksia uuden yliopistolain toimeenpanolain puitteissa. Normaalin sopimusvapauden puitteissa olisi mahdollista sopia esimerkiksi vuotuisesta perusrahoituksesta ja toimitiloista uutta ylioppilaskuntaa täysin yksiselitteisesti sitovasti. Yliopistolain toimeenpanolain mukaan ei siis ole kyse siitä, että KY, TKY ja TOKYO lakkaavat olemasta, vaan että nämä yhdistyvät uudeksi Aalto-yliopiston ylioppilaskunnaksi. Yliopistolain toimeenpanolain luonnoksessa todetaan seuraavaa: "Uuden yliopiston ylioppilaskunta vastaa niistä velka-, palvelu-, hankinta- ja sekä muista sitoumuksistaan, joihin yhdistyvien yliopistojen ylioppilaskunnat ovat sitoutuneet ja jotka koskevat uuden yliopiston ylioppilaskunnalle luovutettua omaisuutta ja toimintaa."

Vaihtoehtoinen tapa sopia olisi rahastointi eli ns. epäitsenäinen säätiöinti, joka olisi luonteeltaan pysyvä. Rahaston olemassaoloa voisi turvata siten, että rahaston sääntöjen muuttamiseen vaadittaisiin selvä määränemmistö kahdessa edustajiston kokouksessa tai kahdessa eri edustajistossa. Kahdella kokouksella turvattaisiin se, että rahasto ei purkautuisi tai sen tarkoitus ei muuttuisi vahingossa. Riittäväällä enemmistöllä taas turvattaisiin se, että rahasto ei purkautuisi vastoin kyltereiden tahtoa. Rahaston olemassaolo olisi myös mahdollista turvata ylioppilaskunnan säännöissä ja vaatimalla esimerkiksi Taloustoimikunnan ja Helsingin kauppatieteiden ylioppilait ry:n kuulemista sääntöjen muuttamisessa. Rahaston sääntöjen kirjoittaminen pitäviksi on juristien ratkaistavissa oleva ongelma.

Lopuksi

TKY uskoo, että yhteisen kaikkien osapuolien hyväksymän ratkaisun ja sovinnon löytäminen on mahdollista ja että sovinnon ilmapiiri antaa Aalto-yliopiston ylioppilaskunnalle sen tarvitsemat edellytykset yhteisen tulevaisuuden rakentamiseen.

TKY toivoo, että KY antaa sovinnolle ja yhteiselle ratkaisulle mahdollisuuden.

LIITE 1.

TKY:n omaisuuteen liittyviä epäselvyyksiä

Yhtenä keskeisenä väärinkäsityksenä kannattaneet mainita, että TKY:n omaisuuden arvoina käytetyt luvut eivät perustu olettamuksiin esim. asuntolainoitettujen tai korkotukilainoitettujen asuntojen ja esim. Dipoli-talon tai TKY:n Otahalli-omistuksen "markkina-arvoista", kun taas KY-luvut perustuvat. Tästä syystä omaisuuksien arvoista käytetyt luvut eivät ole vertailukelpoisia keskenään.

TKY:n taseen loppusumma v. 2007 tilinpäätöksessä oli n. 68,8 miljoonaa euroa ja KY:n taseen loppusumma n. 44,8 miljoonaa euroa eli alle 2/3 TKY:n taseen loppusummasta. Jos TKY:n omaisuus mukaanlukien sijoitusomaisuuden ohella myös asunnot, Dipoli-talo (joka on käytännössä velaton kiinteistö omalla tontilla ja jolla on käyttämätöntä rakennusoikeutta), ja mm. TKY:n omistama maa Otaniemessä ja omistus Otahallissa jne., arvioitaisiin samoilla perusteilla kuin millä KY omaisuuden "markkina-arvo" on arvioitu, päädyttäisiin samaan lopputulokseen: TKY:n omaisuuden näin arvioitu "markkina-arvo" on vähintään puolitoistakertainen KY:n omaisuuden vastaavaan arvoon.

Arviointikriteerien valitseminen vaikuttaa keskeisesti omaisuuden laskennalliseen arvoon, joten omaisuuden arvoa ei voi yksiselitteisesti kertoa. Koska opiskelija-asunnoissa on kyseessä kiinteistöomaisuus, jonka tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa, joten vuokrista kertyvän tulovirran tarkastelu aiheuttaa vääristymää. Lisäksi TKY:n asuntoihin kohdentuva velka on merkittävästi pienempi suhteessa asuntojen määrään, joten myös velkataakka on pienempi ja asuntojen vuokrat matalampia. TKY:n asiantuntijat ovat arvioineet, että TKY:n asuntokannan arvo olisi KY:n asuntokannan arvioinnissa käytettyjen arvojen mukaan selvästi yli 100 miljoonaa euroa. Voidaan myös esimerkkinä todeta, että HOAS eikä HY:n osakunnat ei arvioi opiskelija-asuntoja kuten KY on tehnyt. Viime kädessä on todettava, että asuntojen todellinen arvo realisoituu myyntihetkellä. Kiinteistökannan todellisen arvon määrittämien on siis vaikeaa, kun sitä ei ole tarkoitus edes Aravalainsäädännön antamissa puiteissa myydä.

Toinen hämmennystä aiheuttanut asia on TKY:n vuokrissaan kantaman oman pääoman korko. Korkoa nostetaan 8 % sijoitetulle pääomalle, joka eroaa normaalin kiinteistösijoituksen tuotto-odotuksesta. Kyseessä on pääosin Teekkarikylän rakentamishetkeen kytkeytyvä pääoma, jota ei ole inflaatiokorjattu. Tämä tarkoittaa sitä, että kyseessä oleva rahasumma on ainoastaan 143 000 euroa. Tätä pääomaa ei ole käytetty järjestö- tai muun toiminnan tukemiseen, vaan kerätty omaksi pääomaksi rahastoon tulevia rakennushankkeita varten. TKY ei peri oman pääoman korkoa esim. Heinävaarassa sijaitsevasta korkotukitalostaan. TKY:n lähtökohtana on, että yhdenkään Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan asunnossa asuvan opiskelijan vuokra ei yhdistymisestä johtuen nouse. Tämä tarkoittaa sitä, että Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan ei olisi tarkoituksenmukaista kerätä oman pääoman korkoa ylioppilaskunnalle siirtävistä KY:n asunnoista. Tällainen menettely vain nostaisi asukkaiden vuokria ilman perusteita. Ylioppilaskunnat ovat harjoittaneet sosiaalista asunnontarjontaa kautta aikain suoraan tai HOAS:n kautta, ja on nähtävissä, että Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan on mahdollista parantaa kaikkien jäsentensä asuntotilannetta itse rakentamalla tai edesauttamalla HOAS:n rakennushankkeita.

Puhuttaessa KY:n useasti esille ottamasta periaatteesta, jossa omaisuutta jäisi uuteen ylioppilaskuntaan nykyisten jäsenmäärien suhteessa, on todettava, että KY:n säätiöintipäätösehdotus ei täytä tätä kriteeriä TKY:n omaisuuden arvon virheellisen arvioinnin myötä.

TEKNILISEN KORKEAKOULUN YLIOPIILASKUNTA
TEKNISKA HÖGSKOLANS STUDENTKÅR
THE STUDENT UNION OF HELSINKI UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

LIITE 2.

Ylioppilaskunnan asemasta

Juridiset asiantuntijat ovat olleet varsin yksimielisiä omaisuuden merkittävän säätiöinnin ongelmista. Kaarlo Tuori ja Eerikki Nurmi ovat molemmat käyttäneet ylioppilaskunnista kuntavertailua. Kyseessä on sama vertailu jota Perustuslakivaliokunta on käyttänyt perustellessaan ylioppilaskuntien automaatiojäsenyyttä. Ylioppilaskunnan automaatiojäsenyyden kautta on saatu tuloja ja verovapaudesta on selkeästi ollut hyötyä omaisuuden kartuttamisessa. Julkisoikeudellisesta asemasta taas on ollut selkeästi hyötyä esimerkiksi haettaessa lainaa asuntojen rakentamiseen. Ylioppilaskunnalla on siis ollut kiistaton hyöty kuntaan verrattavissa olevasta erityisasemastaan omaisuuden kartuttamisessa. Merkittävän omaisuuden siirtämisen ylioppilaskunnan ulkopuolelle voidaan nähdä rikkovan Perustuslakivaliokunnan määritelmää ylioppilaskuntien automaatiojäsenyydestä. Riippumatta siitä, onko ylioppilaskunnan liiketoiminta, saadut lahjoitukset tai onnistunut sijoitustoiminta varallisuuden karttumisen taustalla, ylioppilaskunnan jäsenmaksuja ei tulisi kerätä todellisen tarpeen yli. Merkittävä omaisuuden siirtäminen voi näillä perusteilla olla uhka koko ylioppilaskuntajärjestelmälle.

LIITE 3. ASIANAJOTOIMISTO KROGERUS OY, LAUSUNTO SOPIMUSEHDOTUKSESTA.

SOPIMUSEHDOTUS UUDEN AALTO YLIOPISTON YLIOPIILASKUNNAN VAROISTA

TKY:n hallituksen puheenjohtajan Christian Peltosen pyynnöstä olemme laatineet alla olevan yhteenvedon TKY:n edustajistolle kysymyksiin 1) ylioppilaskunnan varallisuuden säätiöinnin ongelmista ja 2) sopimuksen motiiveista.

SÄÄTIÖINNIN ONGELMAT

Lähtökohtana kysymyksessä ylioppilaskunnan varainsiirrosta säätiölle on edelleen se, että julkisoikeudellisen yhteisön varallisuus ei ole kyseisen yhteisön sen hetkisten jäsenten varallisuutta vaan yhteisön, jonka jäsenistö muuttuu koko ajan automaattisesti. Mikäli julkisoikeudellinen yhteisö ryhtyy suuremmassa määrin siirtämään varallisuuttaan lahjoituksina pois itseltään, ollaan vyöhykkeellä, joka on koko ylioppilaskuntajärjestelmän kannalta hyvin vaarallinen. Merkittävää määrää ei ole missään tarkemmin määritelty vaan kyse on aina tapauskohtaisesta harkinnasta.

SOPIMUKSEN MOTIIVIT

Näemme ehdotetun sopimuksen edelleen hyvin ongelmallisena. Sopimusehdotuksessa on mielestämme väärät lähtökohdat eikä siinä ole tuotu esille sitä, mitä sopimuksella oikeastaan halutaan saavuttaa. Kysehän ei ole mistään investointipäätöksestä tai vastaavasta rahoitus sopimuksesta vaan yhdistymisestä. Tällöin lähtökohtana tulisi olla kokonaisseuraanto, jossa yhdistyvien ylioppilaskuntien koko varallisuus lähtökohtaisesti siirtyisi uuteen ylioppilaskuntaan.

Yllä mainittu huomioon ottaen emme näe ehdotetun tyyppisen sopimuksen tarvetta. Jos sopimuksella haetaan oikeutusta sille, että osa varoista siirretään ylioppilaskunnan ulkopuolelle, ollaan vaarallisella tiellä. Tällöin keskustelu ohjataan jo siihen, miten suuri osa saadaan siirtää pois. Sopimuksella annettava epäsuora hyväksyntä varojen siirrolle on muutenkin kyseenalaista.

Emme näe ehdotetun sopimuksen tekemistä suotavana. Sopimuksessa jätetään varsin vapaat kädet KY:lle koskien suurinta osaa sijoitusvarallisuudesta ja muita kiinteistöjä, kuin asuntoloita. Mielestämme pelkästään OPM:n kannanotto on sellaisenaan riittävän painava peruste sille, että TKY:n ei tulisi olla osallisena sopimuksissa, joiden tarkoituksena on ylioppilaskunnan omaisuuden lahjoitus tai säätiöiminen. Tällaisiin sopimuksiin liittyminen edellyttäisi käsityksemme mukaan erittäin painavia perusteita sen puolesta, että omaisuuden lahjoittaminen tai säätiöiminen olisi katsottava sallituksi.

Myös TKY:n päätöksentekijöiden oman vastuun kannalta perusteet sopimuksen hyväksymisen perusteltavuudesta tulisi pystyä osoittamaan riittävän yksiselitteisesti. Yllä todettua kantaa tukevat myös muut tähän asti tekemämme selvitykset ja löytämämme argumentit, vaikka nimenomaista lainsäädöstä asiasta ei olekaan, ja näin ollen mielestämme ei ole osoitettavissa asianmukaisia perusteita sopimuksen hyväksyttävyyden puolesta.

LIITE 4. ASIANAJOTOIMISTO KROGERUS OY, LAUSUNTO VEROKYSYMYKSISTÄ.

KY:N OMAISUUDEN SÄÄTIÖIMISEEN LIITTYVIÄ VASTUU- JA VEROKYSYMYKSIÄ

ALUKSI

Tässä asiakirjassa esitetään näkemyksemme KY:n suunnitteleman varallisuuden säätiöinnin mahdollisesti aiheuttamista veroriskeistä. Tämä asiakirja täydentää ja liittyy oleellisesti aiemmin toimitettuihin muistioihin ja materiaaliin.

VEROKYSYMYKSET

KY on esittänyt, että suuri osa sen varoista on kerääntynyt muusta kuin sen toiminnasta julkisoikeudellisena yhteisönä. Varallisuus on kertynyt sijoitus- ja yritystoiminnan avulla ja perustana varallisuudelle on ollut yksityissoikeudelliselta yhteisöltä siirtynyt varallisuus.

Tuloverotuksessa yleishyödyllisyyden (ja siten verovapauden) edellytyksenä on pidetty, että yhteisön varoja käytetään yleishyödylliseen tarkoitukseen eikä sitä tarpeettomasti rahastoida tai käytetä muun kuin yleishyödyllisen toiminnan tukemiseen. Oikeuskäytännössä yhteisön yleishyödyllisyyteen on suhtauduttu kriittisesti silloin, kun yhteisö harjoittaa sijoitustoimintaa ja sijoitustoiminnan tuotto käytetään pääsääntöisesti sijoitustoiminnan laajentamiseen ja rahoittamiseen. Näin on ollut erityisesti silloin, kun sijoitustoiminta on huomattavan laajaa suhteessa yleishyödylliseen toimintaan. Tällaisessa tapauksessa on katsottu, ettei yhteisö yleishyödyllisestä toiminnastaan huolimatta ole yleishyödyllinen yhteisö, ja siten yhteisö on katsottu kaikista tuloistaan verovelvolliseksi.

KY:n esittämä näkemys ylioppilaskunnan varojen kuulumisesta toisaalta julkisoikeudellisena yhteisönä harjoitettuun yleishyödylliseen toimintaan ja toisaalta tästä erilliseen sijoitus- ja liiketoiminnan kautta kertyneeseen ja tällaista toimintaa hyödyntävään varallisuuteen johtaa tilanteeseen, jossa KY:n voidaan katsoa harjoittavan laajamittaisesti muuta kuin yleishyödyllistä toimintaa. Tämä voi puolestaan johtaa siihen, että KY:n yleishyödyllisyyttä ylipäätensä voidaan arvioida kriittisesti.

Jos katsottaisiin, ettei KY olekaan laajamittaisesta sijoitustoiminnastaan johtuen yleishyödyllinen, tarkoittaisi se sitä, että KY:n kaiken toiminnan tuotto olisi sen veronalaista tuloa. Tällöin KY:tä todennäköisesti jälkiverotettaisiin myös sen aiempien vuosien tuloksesta, minkä lisäksi maksettavaksi tulisivat lainmukaiset veronlisäykset aiemmilta vuosilta maksuunpantavalle verolle.

Jos KY:lle maksuunpannaan veroja ja veronlisäyksiä aiemmilta vuosilta, muuttuvat nämä ylioppilaskunnan veloiksi, jotka yleisseuraannossa siirtyisivät uudelle ylioppilaskunnalle. Jälkiverotusoikeus kohdistuu enimmillään kuuteen edeltävään vuoteen.